

Koncil v Konstanci

Naslednik v Pisi izvoljenega Aleksandra V., Janez XXIII. ima na svoji strani precejšen del Cerkve. Podpira ga tudi nemški cesar Sigmund, ki papeža pridobi za sklicanje koncila. Janez pride v Konstanco s številnim spremstvom in kot zakoniti papež odpre koncil.

Kardinali so kmalu menja, da je namreč edinost možna le, če odstavijo vse tri papeže. Da zlomijo italijansko večino, uvedejo glasovanje štirih narodnosti (italijanska, francoska, nemška in angleška).

Ko Janez XXIII. uvidi, da se mu položaj maje, pobegne in iz Schaffhausna z grožnjami skuša zavreti delo koncila. Koncil kljub temu sklene, da se ne razide. Dokler ne reši aktualnih vprašanj. Ker ga Janez še naprej moti, izda koncil 1415 dekret *Haec sancta*, ki določi:

- zbor v Konstanci se smatra za ekumenski koncil;
- zastopa celo Cerkev;
- ima oblast neposredno od Boga;
- vsak Kristjan, tudi papež, se mu mora pokoravati.

Dekret ni radikalno "konciliarističen". Nima namena posegati v vprašanje vere, ampak je bolj kot ukrep proti neznosnemu stanju v Cerkvi zaradi razkola. Janez XXIII. še nekaj časa rovari, zato ga da cesar ujeti in 29. Maja 1415 ga koncil odstavi. Rimski papež Gregor XII. se prostovoljno odpove. Ostane še avignonski Benedikt XIII. Cesar mu zaman prigovarja, naj se odpove. Proti njemu uvedejo proces in ga 1417 odstavijo.

Mnogi žele, da koncil še pred volitvami papeža obravnava vprašanja reforme. Delno to nakaže že dekret *Haec sancta*. Conciliarizem, ki je viden v tem dekretu je med udeleženci koncila vse močnejši. Nekateri zahtevajo, naj se koncil redno v določenih presledkih sestaja, da ureja vprašanja reforme Cerkve. Njegovi odloki vežejo tudi papeža. Domenijo se, da se bo koncil sestajal vsakih deset let.

Novembra 1417 pridejo na vrsto **volitve novega papeža**. Voli ga 56 volivcev; 26 kardinalov in po 6 zastopnikov vsake od petih narodnosti. Izberejo kardinala Colonna – Martin V. Papež takoj vzame v roke vodenje koncila skupaj z delom za reformo Cerkve. Koncil se konča v aprilu 1418, ko Martin V. potrdi vse dekrete.

Konciliarizem je pojmovanje Cerkve, ki postavlja koncil nad papeža in določa, da ima koncil tudi pravico papeža odstaviti. Posebno na nekaterih kasnejših concilijih ta miselnost pride močno do izraza.